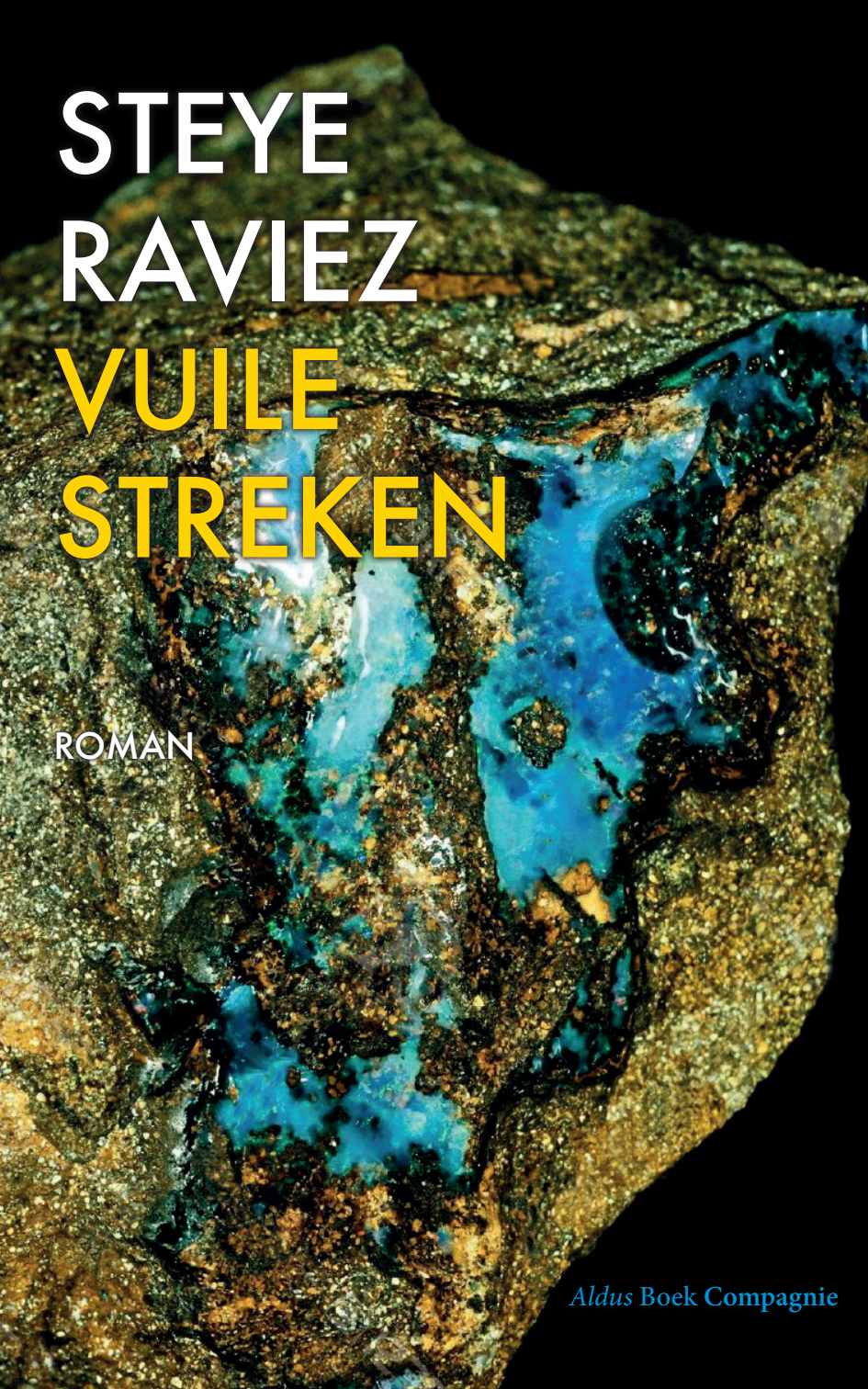

STEYE RAVIEZ VUILE STREKEN

ROMAN

Aldus Boek Compagnie

Vuile streken

Copyright © 2017 Steye Raviez

Omslagbeeld 123RF

Foto auteur Leo van der Noort

Drukwerk Wöhrmann B.V., Zutphen

ISBN 978 90 825011 7 9

NUR 331

www.aldus-boek-compagnie.nl

Steye Raviez
Vuile streken

Aldus Boek Compagnie

2017

1

DOEL VAN MIJN MISSIE was Lightning Ridge, een nauwelijks te traceren stipje op de kaart, een gehucht in een desolate uithoek van North South Wales. Een juwelier uit Sydney had verteld dat het merendeel van de inwoners uit avonturiers bestond die met drillboren diepe schachten boorden om opaal te zoeken.

De speurtocht waaraan ik begonnen was had maar zijdelings met opaal te maken.

In opdracht van een kleine levensverzekeringsmaatschappij moest ik de verdachte omstandigheden rond de dood van een mijnwerker gaan onderzoeken.

Ter voorbereiding van de reis offerde ik een deel van het toch al niet zo ruime voorschot op aan de aanschaf van een nieuw model mobiele telefoon en enkele andere reisbenodigdheden: zonnecrème, hoed, grote veldfles en een broek waarvan de pijpen afritsbaar waren. Ik had weinig keus gehad, opdrachten waren schaars, dus liet ik me voorbijrazen door vervaarlijk uitzierende fourwheeldrive monsters die steevast een dikke oranjekeurige mist veroorzaakten.

Erg hinderlijk was dat niet. Na de tweede dag werd het land toch steeds saaiër.

Aanvankelijk voerde de reis nog door de schilderachtige Blue Mountains, een uitgestrekt berggebied dat ik na enkele

uren had doorkruist, waarna ik tegen de avond het stadje Mud-
gee bereikte. Het motel aan de hoofdweg zag er netjes uit en
was goedkoop.

Op een ruime veranda werd een redelijke maaltijd geserveerd,
een goed glas wijn geschonken en kon ik op veilige afstand
genieten van een ongekend hevig onweer dat was losgebar-
sten. Zoals de volgende dag in het ochtendblad te lezen viel,
had het plotselinge noodweer voor veel overlast gezorgd in
Dubbo, een stadje dat verderop lag. In de ochtend was de hemel
opgeklaard en naarmate de reis vorderde begon zich een wijzi-
ging in het landschap voor te doen. Glooiingen verdwenen en
de weg werd een lang lint, dat geleidelijk overging in een dun-
ne strakke lijn die tot aan de horizon reikte. Uur na uur jak-
kerde ik die stoffige weg af zonder dat er een eind aan leek te
komen. Aan weerszijden van de weg groeide stug stekelig
struikgewas en zo nu en dan waren er de onvermijdelijke eu-
calyptusbomen.

Hoe verder de reis vorderde, hoe meer karkassen en rot-
tende kadavers ik moest ontwijken. Meestal kangoeroes, bij
tijd en wijle leek de weg op een macaber slagveld.

De derde dag vertrok ik met groot genoegen uit Wilcannia
en eerst nu drong in volle omvang tot me door hoe ongewis
het was wanneer ik uit deze hel kon terugkeren naar het pret-
tige klimaat van Sydney. Het laatste deel van de reis kon in een
halve dag worden volbracht mits mijn wagen niet in mul zand
of een onvoorzienne modderbrij kwam vast te zitten.

Privédetective, het beroep gaf vrijheid maar kon riskant zijn.
Zeker op een continent als Australië dat ooit door misdadigers
en klaplopers gekoloniseerd was. Misschien zat die drang tot
kwaad diep verankerd in de genen van veel Australiërs. On-

danks de grote schare wetsdienaren die het land telde, leverde de nooit eindigende strijd tegen het kwaad mij over het algemeen een redelijk belegde boterham op, maar door de laatste economische recessie had de telefoon de afgelopen maanden weinig van zich laten horen. Ik was me stierlijk aan het vervelen. Het criminele gilde hield zich koest of was het gestolen goed in het buitenland aan het verbrassen. Het leek wel of alleen vriendinnen nog moeite deden af en toe op te bellen en die aaneenschakeling van amoureuze afspraken begon me danig de keel uit te hangen tot op een dag de telefoon weer eens overging en aan de andere kant van de lijn geen hitsige maar een lijzig klinkende vrouwenstem informeerde of mijn agenda de komende tijd bezet was. Door die lijzigheid bleef ik nieuwsgierig luisteren. De zakelijke vrouwenstem deelde mee de privésecretaresse van ene Armani te zijn, directeur van het kleine, maar gerenommeerde verzekeringsbedrijf Danneman & Co. Met goed gespeelde aarzeling wilde ik wel bevestigen nog een gaatje in mijn agenda gevonden te hebben. Zonder nog een woord aan me vuil te maken verbond ze me door met haar directeur en een paar uur later zat ik, weggezonken in een comfortabele fauteuil, tegenover de uiterst gesoigneerde baas van de firma. Hij begon het gesprek met het verklaren van zijn Italiaanse afkomst, pochend op zijn ouders, vroege immigranten die in het midden van de vorige eeuw met vele andere geronselde werkkrachten uit Europa ten behoeve van de energievoorziening de geweldige prestatie hadden geleverd enorme tunnels dwars door het harde graniet van de White Mountains te boren.

Daarop vroeg hij of ik iets voelde voor een makkelijkere klus. Zijn valse grijnslachje ontging me niet.

‘Het betaalt uitstekend,’ zei hij, onwillekeurig een zuinig

mondje trekkend om geen al te hoge verwachtingen te scheppen. Hij noemde geen bedrag. Het klusje, zoals de opdracht gedurende de rest van het onderhoud genoemd werd, zou zeker geen grote inspanningen vereisen. Niet meer dan een routineonderzoek, benadrukte hij steeds weer, kennelijk om aan te geven dat er nauwelijks gevaren aan verbonden waren.

‘We willen slechts weten onder welke omstandigheden een mijnwerker de dood vond,’ legde hij uit. ‘Een man die bij de maatschappij een levensverzekering had afgesloten. Het oord waar u dat onderzoek voor ons moet uitvoeren heet Lightning Ridge. U zult er vermoedelijk nooit eerder van hebben gehoord. Het ligt lekker afgelegen,’ voegde hij eraan toe, vergezocht in zijn handen wrijvend, alsof hij me een aangenaam vakantieoord probeerde aan te smeren. Het beste nieuws dat Armani voor me in petto had was zijn inschatting over de aanzienlijke hoeveelheid tijd die de opdracht me waarschijnlijk ging kosten en waardoor het, zoals hij voorspelde, financieel gezien nog heel aantrekkelijk kon worden omdat hij bereid was een dagtarief te hanteren.

Met een snelle blik op zijn kostbare horloge kwam hij over de brug met zijn dagprijs. Het was teleurstellend, maar toch had ik oren naar de opdracht die inderdaad niet al te gecompliceerd leek.

Hij presenteerde een Havanna-sigaar uit een mahoniehouten doos die ik afsloeg om een sigaret van mijn eigen favoriete merk op te steken.

Driftig kauwend op de kostbare sigaar wachtte hij af. Hij doodde de tijd door met zijn vlezige hand op het fraaie bureau te trommelen.

Bedachtzaam nam ik enkele trekjes van mijn sigaret. Ik besloot een tegenoffensief te lanceren.

‘Ho, ho, ho, wacht eens even,’ begon ik te sputteren, in de hoop hem te vermurwen nog wat dollars boven op zijn zogenaamde mooie dagprijs te leggen.

‘Denk eens aan de ondraaglijke hitte die daar heerst! Die is toch niet te harden in deze tijd van het jaar. U heeft het over een interessant aanbod. Dat lijkt me niet. Heerlijk afgelegen is in mijn ogen dodelijk saai. Maakt u dat een ander wijs! Ik schat dat de temperatuur daar nu zo tussen de vijfenveertig en vijftig graden Celsius moet schommelen.’

En ik had gelijk, al de eerste reisdag gutste het zweet in straatjes langs mijn huid. Het voelde aan alsof ik een langdurige, lauwe douche nam. Maar ik had me gedwongen gezien te zwichten voor Armani’s aanbod. Ik kon me domweg niet langer veroorloven in Sydney te blijven rondhangen zonder een cent te verdienen. Ik had niet laten doorschemeren hoe gretig ik in feite was om weer iets omhanden te hebben.

De overige zaken werden met de secretaresse van Armani afgehandeld, een plaatje om te zien, maar zo te merken een arrogante bitch. Met een snelle blik op mijn visitekaartje permitteerde ze zich iets te vrijpostig om mij al bij de uitbetaling van het karige voorschot met mijn voornaam aan te spreken, waarna ik mocht ophoepelen.

Zonder veel tijd te verspillen was ik op weg gegaan naar Lightning Ridge, een plaats waar ik inderdaad nooit eerder van gehoord had. De eerste nacht bracht ik, ondanks het dreigende onweer, op een aangename manier door in Mudgee.

Na Mudgee, dat zich op een uitloper van de Blue Mountains bevond, zou het traject slechts bestaan uit steeds dorrer wordende vlaktes die de lucht gedurende de dag deden zinderen van de hitte.

De meeste mensen meden dat binnenland als de pest, lieten

het aan halvegare toeristen over om er een kijkje te nemen.

Dergelijke toeristen wilde ik weleens aanhoren in de bars. Eerst welwillend, maar al gauw stomverbaasd over hun enthousiaste verslagen van avonturen met gevaarlijke dieren. Wanneer ze onvolprezen zonsondergangen en fraaie sterrenhemels roemden, wist ik me over het algemeen wel in te leven, maar niet als dodelijke spinnen en slangen, stekende of bijtende insecten, verscheurende haaien of ladderzatte Aborigines te berde werden gebracht.

Bij het naderen van de eindbestemming veranderde de helderblauwe hemel opnieuw in een onheilspellende donkere wolkenmassa en in de verte waren alweer hevige lichtflitsen zichtbaar.

Het aanzwellende gerommel veranderde al gauw in knalende donderslagen. De wind wakkerde in korte tijd tot orkaankracht aan, het zicht werd beperkt door opstuivend zand. Lightning Ridge deed zijn naam eer aan.

Zwiepende telegraafdraden, rondvliegend afval en afgerukte takken waren het signaal dat ik zo snel mogelijk een onderkomen moest zien te vinden.

Het eerste het beste motel dat opdoemde was gezien de situatie goed genoeg.

In de in allerijl toegewezen kamer liet ik me met een zucht van verlichting, een gekoeld blikje bier in de hand, languit in een fauteuil achterover zakken. Nog iets later, terwijl de storm zijn hoogtepunt bereikte, begaf ik me naar bed om in een aangename roes over de avonturen te fantaseren die de komende dagen op mij lagen te wachten. Rond middernacht begon de windkracht wat af te nemen en lag ik na te denken over de informatie die mij was verstrekt.

Alles in het stadje draaide om de ontginning van opaal, een

kleurrijk silicaat dat was gevormd door eindeloos herhaalde natuurlijke processen. Armani had me geadviseerd een hem bekende juwelier te bezoeken voor nuttige informatie over Lightning Ridge.

Opaal, had deze bereidwillige Günther Eisenlöffel uitgelegd, was het product van een eindeloze opeenstapeling van residuen. Water uit oeroude, al lang niet meer bestaande binnenzeeën was door de getijdenwerking met ijzeren regelmaat in rotsspleten terecht gekomen, waar het keer op keer verdampte en de geoxideerde bezinksels laag voor laag het bijzonder fraaie resultaat opleverden. Dat kleurrijke materiaal werd voor de vervaardiging van de kostbaarste juwelen gebruikt waarvan de waarde soms vergelijkbaar was met die van diamanten of parels.

In wezen, zo vatte hij het nog eens bondig samen, waren gedurende die uiterst langzaam verlopende processen microscopisch kleine prisma's ontstaan die zich hechtten aan gefossiliseerde botten of schelpdieren, of gestold waren in steen of kwartsachtige materie. Eenmaal blootgesteld aan licht zorgden ze voor een onvoorstelbare kleurenpracht. De prijzen konden enorm oplopen, wist hij te melden, afhankelijk van het soort opaal dat aangeboden werd.

Erg gewild was zwart opaal, zo genoemd vanwege een bedding in basalt. Het veelvuldig voorkomende melkachtige kwartsopaal bracht over het algemeen minder op. Regelmatig kwamen spelingen van de natuur voor, betoogde Günther vol eerbied, intussen gediensig een stuk of wat geopaliseerde schelpdieren uit een vitrinekast opdiepend. Soms gebeurde het zelfs, wist hij niet zonder spijt te vermelden, dat geheel geopaliseerde skeletten van uitgestorven diersoorten werden gevonden die volgens de wettelijke regels aan musea moesten wor-

den afgestaan. Kortom, het was wel duidelijk dat opaal over het algemeen big business betekende en dat het bij heel wat mensen een vreemdsoortige koorts kon bewerkstelligen die ze naar dit soort erbarmelijke oorden dreef om er jaren, zo niet de rest van hun leven naar te blijven speuren. Slechts een enkeling was het vergund er rijk van te worden. Hemzelf verging het zo te zien erg goed. Hij had een chique zaakje in een door toeristen drukbezocht deel van Sydney en gedurende de dagen voor mijn vertrek viel het me op dat de meeste andere juweliërs met dat opaal eveneens uitstekende zaken deden.

De bewoners van Lightning Ridge moesten voor het merendeel tot die categorie van weinig te benijden gelukzoekers behoren. Ze hielden zich in leven door handel te drijven in het weinig waardevolle restmateriaal, schilfers opaal die gebruikt konden worden in over het algemeen stijlloze edelsmeedkunst en door het op touw zetten van excursies voor toeristen naar onrendabel geworden velden vol reusachtige molshopen van bijeengeharkt steengruis.

Onder toezicht konden die toeristen wroeten in die talloze bergen steenafval, in de hoop een over het hoofd gezien stukje opaal te vinden.

In de folders werd gesuggereerd dat met een beetje geluk al het reisgeld in één klap kon worden terugverdiend. Dat was natuurlijk een lachertje.

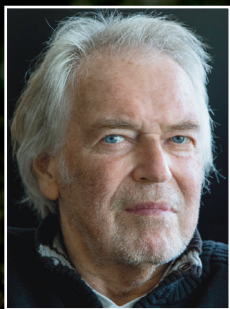
Dankzij Armani wist ik dat een kleine groep mijnwerkers nog dagelijks actief was in nieuw ontgonnen gebieden rond Lightning Ridge. Over dat groepje volhouders had hij met onmiskenbaar leedvermaak meegedeeld dat ze door het doen van steeds nieuwe investeringen een voortdurend groter wordende schuldenlast te dragen kregen en, had hij er bovendien vol spot

aan toegevoegd, dat die hardnekkig gekoesterde hoop op een goede dag een grote vondst te doen hen verder deed leven, steeds weer nieuwe schachten borend, zware arbeid die in de rauwe praktijk van alledag maar nauwelijks iets opleverde. Dat zo'n bestaan zonder allerlei regeltjes meer levensvreugde meebracht dan voor de minder avontuurlijke armlastigen in de grote steden was weggelegd, ontging hem kennelijk.

In dit troosteloze gebied met zijn barre klimaat was werken op zich al geen pretje en werken diep onder de grond al helemaal niet. In de ochtenduren was het zowel onder als boven de grond wel enige tijd uit te houden, daarna werd de hitte ondraaglijk en was het zaak de schaduw op te zoeken of moest de airconditioning op de hoogste stand en begon het wachten op het moment dat de zon begon te dalen. Ik zou het de komende dagen aan den lijve ondervinden.

Nieuwsgierig geworden naar meer?
De boeken van Aldus Boek Compagnie
zijn verkrijgbaar in de boekhandel en via
www.alvus-boek-compagnie.nl

In *Vuile streken*, een ode aan de door Raviez bewonderde Raymond Chandler, onderzoekt Larren Murphy in opdracht van een verzekeringsmaatschappij de omstandigheden die hebben geleid tot de dood van mijnwerker Jack Henderson, wiens leven in het teken van opaal had gestaan. Het afgelegen plaatsje in de Australische outback waar het dubieuze ongeval plaatsvond draagt de raadselachtige naam Lightning Ridge. Al snel moet Murphy ervaren dat de jacht op het kostbare mineraal in veel opzichten riskanter is dan hij had kunnen vermoeden.

Steye Raviez (1942) fotografeerde sinds de jaren zestig voor *Haagse Post*, *Vrij Nederland*, *Avenue* en *HP/De Tijd*, en reisde de wereld rond voor omvangrijke reportages. Ook was hij voor lange tijd docent journalistieke fotografie aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag. Vele fotoboeken zagen het licht, waaronder *Raviez' Reve* (2001), *Jan Wolkers Foto* (2007)

en het recente *'De beste mensenfotograaf die ik ken'* (2016). Voorts schreef hij de misdaadromans *The end* (2000), *Vuile streken* (2006), *Addergebroed* (2010) en de dubbelbiografie *Spion* (2017).

Over *The end*:

'Een adembenemend on-Nederlands boek met ontzaglijke vaart en uitgekiende cliffhangers. Een echte American Novel, geknipt voor het witte doek.'

Atte Jongstra

Aldus Boek Compagnie

ISBN 978-90-825011-7-9

9 789082 501179 >